

نام درس : پزشکی اجتماعی 1- کلیات خدمات بهداشتی(نظری)

تعداد واحد 2 : واحد مقطع : علوم پایه مدت زمان ارائه درس : آترم

پیش نیاز : ندارد

مسئول برنامه : معاون آموزشی دوره پزشکی عمومی

اهداف کلی دوره

درجهت برآوردن نیازهای بهداشتی جامعه با استفاده از منابع و دانش موجود ، نظامی بهداشتی طرح ریزی شده است که بعنوان سیستم مراقبتهای بهداشتی اولیه از آن نام برده می شود و این سیستم یک روش نوین مراقبتی است که همه عوامل لازم برای بهبود وضعیت بهداشت جامعه را دربردارد و خدماتی را که ارائه می دهد از نظر ساماندهی ، هزینه و تکنیک ساده و موثر می باشد و به آسانی در اختیار مردم قرار می گیرد و در بهبود شرایط زندگی افراد و جامعه نقش دارد . این برنامه درسی دانشجو را با سیستم مراقبتهای بهداشتی کشور و برخی از خدمات ارائه شده در این سیستم آشنا می سازد . هدف کلی از ارائه این دوره آشنایی دانشجویان و افزایش آگاهی ایشان نسبت به موارد ذیل می باشد :

(1) تاریخچه ، کلیات و مفاهیم و ابعاد سلامتی و عوامل تعیین کننده آن در سلامت

(2) نقش بهداشت و پیشگیری در ارتقاء سطح بهداشت جامعه و توسعه بهداشت

(3) بهداشت برای همه ، سیستم های مراقبت بهداشتی و چگونگی ارائه خدمات بهداشتی در جامعه

(4) چگونگی ارائه مراقبتهای بهداشتی ، آموزش بهداشت ، بهداشت محیط ، غذا ، هوا ، حشره شناسی

پزشکی ، بهداشت دهان و دندان و بهداشت حرفه ای

(5) مدیریت و برنامه ریزی و ارزشیابی خدمات بهداشتی درمانی در ایران

(6) نظامهای عرصه خدمات درجهان و ایران

(7) بهداشت در اسلام

اهداف آموزشی دوره :

هدف کلی شمار(1) (تاریخچه ، کلیات و مفاهیم بهداشت عمومی و ابعاد سلامتی و عوامل تعیین کننده سلامت

○ تاریخچه و مفاهیم بهداشت عمومی را توضیح دهد

○ مفهوم سلامتی و تعاریف مختلف سلامتی و ابعاد سلامتی را بیان نماید

○ طیف سلامت و عوامل تعیین کننده در سلامت را توصیف نماید

هدف کلی شماره (2) نقش بهداشت و پیشگیری در ارتقاء سطح سلامت جامعه و توسعه بهداشت در ایران و جهان

○ وضع موجود و مسایل بهداشتی درمانی جهان و ایران را براساس معیار میزان های حیاتی بیان نماید

- وضع موجود و مسایل بهداشتی درمانی ایران را براساس معیار وضعیت جامعه بیان نماید
- وضع موجود و مسایل بهداشتی درمانی در ایران را براساس چگونگی ارائه خدمات بهداشتی در جامعه بیان نماید

- روش تعیین گروههای آسیب پذیر را توضیح دهد
- چگونگی تعیین نیازهای بهداشتی جامعه را توضیح دهد
- سطوح سه گانه پیشگیری را توضیح دهد

هدف کلی شماره (3) اصول و محتوای بهداشت برای همه و سیستم مراقبتهای بهداشتی

- مراقبت های بهداشتی اولیه را بیان نماید
- اصول آلی بهداشت برای همه تا سال 2000 و بعد از آن را بیان نماید
- اصول ، اجزاء و سطوح مراقبت های بهداشتی اولیه را توصیف نماید
- خصوصیات نظام ارائه خدمات بهداشتی کشور در زمینه مراقبت های بهداشتی اولیه را توضیح دهد
- مشخصات و شرح وظایف خانه های بهداشت ، مراکز بهداشتی درمانی روستائی مراکز بهداشتی درمانی شهری و پایگاههای بهداشتی را توضیح دهد
- نشانگرهای جهانی 12 گانه بهداشت برای همه و مقایسه با شاخص های موجود ایران را تفسیر نماید
- اهداف و استراتژیهای بهداشت برای همه در قرن 21 را تفسیر نماید

هدف کلی شماره (4) چگونگی ارائه خدمات در سیستم مراقبتهای بهداشتی

- اصول ، اهداف و تعاریف آموزش بهداشت را بیان نماید
- چگونگی برنامه ریزی آموزشی را توضیح دهد (با تاکید بر چگونگی جمع آوری اطلاعات ، اهداف و روشهای اجراء و ارزشیابی)
- ارتباطات در آموزش بهداشت را توصیف نماید
- اصول و الگوهای ارتباطی را توضیح دهد

بهداشت محیط

- بهداشت محیط و جایگاه آن را در نظام عرضه خدمات تعریف نماید
- شرایط آب آشامیدنی سالم و پاکیزه و استانداردهای کیفیت آب را توضیح دهد
- اصول پایش مقادیر زیاد آب و روشهای خالص آردن مقدار آم آب را توضیح دهد
- اصول و روش کلرزی آب آشامیدنی را توضیح دهد
- اقدامات بهداشتی برای استخرهای شنا را توضیح دهد
- طریق نمونه برداری آب برای آزمایشهای فیزیکی و شیمیایی و میکروب شناسی را توضیح دهد
- معیارهای یک مسکن بهداشتی را بیان نماید
- چگونگی دفع زباله های جامد و مراقبت از آن را توضیح دهد
- اهمیت دفع فضولات از نظر بهداشتی را توضیح دهد

- روشهای مختلف دفع فضولات را بیان نماید
- چگونگی تصفیه گنداب با روش نوین را توضیح دهد
- بهداشت حرفه ای
- بیماریهای شغلی بیماریهای ناشی از عوامل فیزیکی بیماریزا ، شیمیایی بیماریزا و زیست شناختی سرطانه‌های شغلی و درماتوزهای شغلی (اگزما ، درماتیت و ضایعات ریوی) را توضیح دهد
- علل حوادث در محیط کار و راههای پیشگیری از آنها را بیان نماید
- تدابیر کلی برای حفاظت سلامت درکارگران را تفسیر نماید
- محیط کار و عوامل بیماریزای فیزیکی و شیمیایی و زیست شناختی درمحیط کار را تفسیر نماید
- خطرهای شغلی را شناسایی نموده و توضیح دهد
- بهداشت هوا
- اصول بهداشت هوا را تعریف کند
- نشانگرهای آسایش گرمایی را بیان نماید
- منابع آلودگی هوا را توضیح دهد
- نشانگرهای آلودگی هوا را بیان نماید
- اثرات آلودگی هوا برزمین و موجودات را توصیف نماید
- اصول پیشگیری از آلودگی هوا و راههای مبارزه با آن را توضیح دهد
- روشهای گندزدائی و تهویه هوا را توضیح دهد
- مفهوم بهداشت غذا را توضیح دهد
- اصول بهداشت شیر را توضیح دهد
- اصول بهداشت گوشت را توضیح دهد
- اصول بهداشت اماکن غذاخوری را توضیح دهد
- اصول بهداشت درکارگرانی که با مواد غذایی سروکاردارند را توضیح دهد
- چگونگی تقلب درمواد غذایی برحسب نوع ماده غذایی را توضیح دهد
- حشره شناسی پزشکی
- چگونگی انتقال بیماریها از طریق بندپایان ، سخت پوستان و جوندگان و اصول مبارزه با آنها را توضیح دهد
- چگونگی رعایت بهداشت دهان و دندان و طرز صحیح مسواک آردن و استفاده از نخ دندان را توضیح دهد
- بیماریهای دهان و دندان را بیان نماید CPTN و DMF شاخصهای مهم بهداشت دهان و دندان
- هدف کلی شماره (5) مدیریت ، برنامه ریزی و ارزشیابی
- اهداف یک برنامه ریزی دقیق بهداشتی را توضیح دهد

- مراحل برنامه ریزی را شرح دهد
- مشخصات یک برنامه جامع بهداشتی را فهرست نماید
- سابقه مدیریت وتشکیلات بهداشتی درایران را بیان نماید
- مشکلات و مسائل مربوط به برنامه ریزی و اجرای برنامه های بهداشتی درایران را توضیح دهد
- هدف کلی شماره (6) نظامهای عرضه خدمات درجهان و ایران
- نظام های عرضه خدمات بهداشتی و درمانی جهان را شرح دهد
- خصوصیات عمده نظام های بهداشتی و درمانی درآشورهای مختلف را توضیح دهد
- سیستم عرضه خدمات درایران را بیان نماید
- اصول اقدامات بهداشت بین الملل را بیان نماید
- اسامی سازمان های بهداشت بین الملل را فهرست نماید
- وظایف سازمان های مختلف بهداشت بین الملل را شرح دهد
- اسامی سازمان های بهداشتی در ایران را فهرست نماید
- وظایف سازمان های معتبر بهداشتی درایران را توضیح دهد
- هدف کلی شماره (7) بهداشت دراسلام
- مفاهیم بهداشت دراسلام را تعریف نماید
- اصول کلی بهداشت دراسلام را توضیح دهد

روش آموزشی

- آموزش به روش سخنرانی و با بهره گیری از وسایل کمک آموزشی
- آموزش با روش حل مسئله در گروه های کوچک

شرایط اجراء

- امکانات آموزشی بخش
- سالن سخنرانی و اتاق های کار گروهی در دانشکده
- وسایل و تسهیلات کمک آموزشی (اسلاید ، ویدئوپروژکتور و اورهد)

آموزش دهنده

- اعضاء هیئت علمی گروه پزشکی اجتماعی

منابع درسی

- (J . A Park) 2002جلد دوم درسنامه پزشکی پیشگیری
- دستورالعمل های وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی درمورد مراقبت های بهداشتی اولیه

ارزیابی

- ارزیابی به صورت کتبی است

- امتحان کتبی در پایان دوره به صورت امتحان چهار گزینه ای برگزار میگردد 12نمره
- ارزیابی کار های گروهی و نحوه حل مسئله در طول ترم 4نمره
- کوئیز در طول دوره 4نمره

جدول زمان بندی درس پزشکی اجتماعی 1

نام درس: پزشکی اجتماعی (I)

تعداد واحد: 2 واحد

گروه هدف: دانشجویان پزشکی ترم دوم

مکان: کلاس شماره 3

شماره جلسه	موضوع
1	تعاریف و مفاهیم بهداشت عمومی، سلامت، پزشکی اجتماعی
2	بهداشت و تندرستی در اسلام - شاخص های سلامت در ایران و جهان
3	نظام ارایه خدمات سلامت در ایران - پزشکی خانواده
4	مراقبت های بهداشتی اولیه
5	آموزش بهداشت (اصول و رویکردها)
6	تامین آب آشامیدنی سالم و بیماریهای منتقله از راه آب
7	بهداشت مواد غذایی - آلودگی هوا
8	کلیات مراقبتهای بهداشتی مادران و کودکان
9	کلیات بهداشت پر توها
10	اهداف توسعه هزاره و ارتقای سلامت
11	برنامه ملی مبارزه با بیماریهای شایع و بومی - ایمن سازی همگانی
12	کلیات بهداشت حرفه ای
13	سطوح ارائه خدمات - سازمان های بین المللی مرتبط با سلامت
14	برنامه ریزی و مدیریت بهداشت
15	اصول و مبانی اقتصاد سلامت
16	کلیات مدیریت کیفیت جامع (TQM) و ایزو (ISO)

